

Lovforslag nr. L 227. Fremsat den 9. maj 1980 af socialministeren.

Forslag

til

Lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse.

(Nedsættelse af indkomstgrænse og indførelse af socialindkomst).

§ 1.

I lov om børnetilskud og andre familieydelse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 609 af 29. november 1978 foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, og stk. 2, ændres »110.000 kr.« til: »140.000 kr.«.

2. § 3 a affattes således:

»§ 3 a. Den indtægt, der lægges til grund ved beregning af børnetilskud efter §§ 2-3, er socialindkomsten. Den indkomst, der tages i betragtning, er socialindkomsten for den af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, og hvis forældrene lever sammen, for begge forældrene. Er der i en familie både fællesbørn og særbørn, foretages den i § 2 nævnte nedsættelse af børnetilskud på grundlag af indkomsten først for fællesbørnene.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler om fravigelse af stk. 1, 1. pkt., for tilfælde, hvor modtagerens økonomiske forhold i det år, i hvilket børnetilskud skal udbetales, er ændret væsentligt i forhold til de økonomiske forhold, der danner grundlag for socialindkomsten, jfr. § 7 i lov om socialindkomst.

Stk. 3. Udgør børnetilskud efter §§ 2-3 mindre end 200 kr. årligt, udbetales det ikke.«.

3. I § 6 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Der kan ved fastsættelsen af ydelsen tages hensyn til antallet af børn i familien, familiens boligudgifter og andre særlige forhold.«.

4. § 7 affattes således:

»§ 7. Den indtægt, der lægges til grund for beregning af ungdomsydelse, er husstandens socialindkomst. Socialministeren fastsætter regler om fravigelse af 1. pkt. for tilfælde, hvor ansøgerens økonomiske forhold i det år, for hvilket ydelsen søges, er ændret væsentligt i forhold til de økonomiske forhold, der danner grundlag for socialindkomsten, jfr. § 7 i lov om socialindkomst.

Stk. 2. Den indtægt for barnet, der lægges til grund for beregning af ungdomsydelse, er egenindtægten, som den forventes at blive i den periode, for hvilken ydelsen søges.

Stk. 3. I tilfælde, hvor den faktiske indkomst, der er til rådighed for husstanden, væsentligt overstiger socialindkomsten, skal der tages hensyn hertil.«.

5. § 36, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Det samlede beløb til ungdomsydelse for finansåret 1981 udgør 293 mill. kr. For de efterfølgende finansår fastsættes beløbet ved regulering af bevillingen for det foregående finansår, jfr. § 39, stk. 3.«.

6. § 39, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Den indtægtsgrænse, der er nævnt i § 2, stk. 1 og 2, reguleres hver 1. januar ef-

ter reguleringspristallet for juli. Indkomstgrænsen forhøjes eller nedsættes med 3 procent for hver fulde 3 points udsving i reguleringspristallet ud over 100. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering.

Indkomstgrænsen afrundes nedad til nærmeste kronebeløb, der er delelig med 1.000 kr.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1981.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger.

Som led i regeringens sparebestrebelse foreslås en nedsættelse af indtægtsgrænsen for almindeligt, forhøjet og ekstra børnetilskud, således at indtægtsgradueringen i 1981 begynder med en 1979-indkomst på 140.000 kr. (pristal 100, 1980=100). Dette svarer til en nedsættelse af indtægtsgrænsen i 1980 fra 144.000 kr. til 128.000 kr.

Som indkomstgrundlag foreslås endvidere anvendt socialindkomsten, jfr. det samtidig hermed fremsatte lovforslag. Efter dette lovforslag opgøres socialindkomsten på grundlag af ansættelsen af skattepligtig indkomst og formue for det senest afsluttede indkomstår, og den herved opgjorte socialindkomst anvendes med virkning fra den 1. januar i det andet kalenderår efter det indkomstår, for hvilket socialindkomsten er opgjort.

Der stilles endvidere forslag om, at der i loven indføres en bemyndigelse for socialministeren til at fastsætte regler om adgang til at få børnetilskuddet omberegnet på grundlag af den forventede fremtidige indkomst, opgjort efter principperne i lov om socialindkomst, i tilfælde hvor modtagerens økonomiske forhold i det år, for hvilket børnetilskud udbetales, må antages at være forringet væsentligt.

Det gældende mindstebeløb for udbetaling af børnetilskud på 100 kr. årligt foreslås forhøjet til 200 kr. årligt.

Der foreslås desuden indført en ændring for så vidt angår indkomstgrundlaget for husstanden ved tildeling af ungdomsydelse, således at også denne ydelse fremover skal fastsættes på grundlag af socialindkomsten. Samtidig foreslås – på tilsvarende måde som ved børnetilskud – indført en bemyndigelse for socialministeren til at fastsætte regler om adgang til at fravige beregningsgrundlaget i situationer, hvor indkomstforholdene for husstanden i det år i hvilket ungdomsydelsen søges, er ændret væsentligt.

Økonomiske og administrative konsekvenser.

Efter de gældende regler vil indtægtsgrænsen i 1980 på 144.000 kr. årligt medføre, at ca. 120.000

familier får gradueret børnetilskud, mens børnetilskud vil bortfalde for 30.000 familier.

Besparselsen ved en nedsættelse af indtægtsgrænsen for graduering af børnetilskud til 140.000 kr. (pristal 100, 1980=100) i 1981 skønnes på årsbasis at ville andrage 130 mill. kr. (PL-niveau januar 1979) ved den gældende lovgivning om indtægtsgrundlaget. For så vidt angår besparelsen ved indførelse af en socialindkomst henvises til lovforslaget herom.

En forhøjelse af minimumsbeløbet for udbetaling af børnetilskud på 100 kr. skønnes at medføre en besparelse på 300.000 kr. (løbende niveau). Ved at forhøje minimumsbeløbet fra 100 kr. til 200 kr. årligt skønnes det, at ca. 6.000 familier gennemsnitligt vil miste 50 kr. årligt.

Da staten refunderer kommunerne udgifterne efter loven fuldt ud, vil besparelsen udelukkende tilfalde staten.

Adgangen til at få børnetilskud omberegnet i tilfælde, hvor de aktuelle indkomstforhold er væsentligt forringet i forhold til beregningsgrundlaget skønnes at medføre et mindre merforbrug af personale i de sociale forvaltninger i kommunerne som følge af, at beregningerne må udføres manuelt. Merarbejdet skønnes delvis at blive kompenseret som følge af, at forvaltningerne efter de gældende regler har et betydeligt antal henvendelser vedrørende anvendelse af beregningsgrundlaget efter den endeligt ansatte skattepligtige indkomst for det senest afsluttede indkomstår uden adgang til fravigelse.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

ad 1. Der henvises til de almindelige bemærkninger om nedsættelse af indtægtsgrænsen for beregning af børnetilskud.

ad 2. Efter de gældende regler beregnes børnetilskud på grundlag af den endeligt ansatte skattepligtige indkomst for det senest afsluttede indkomstår. Som nævnt i de almindelige bemærkninger

ger foreslås børnetilskud fremover beregnet på grundlag af socialindkomsten. Socialindkomsten opgøres på grundlag af skattepligtig indkomst og formue for det senest afsluttede indkomstår, og anvendes med virkning fra 1. januar i det andet kalenderår efter det indkomstår, for hvilket socialindkomsten er opgjort.

Da det i praksis har vist sig, at der kan være behov for at foretage en ændret beregning af børnetilskud til personer, hvis indkomstforhold er forringet i forhold til det indkomstår, der ligger til grund for beregningen, foreslås der indført adgang til en sådan omberegning. Bestemmelsen indeholder derfor en bemyndigelse for socialministeren til at fastsætte regler om fravigelse af socialindkomsten og omberegning af tilskuddet for familier, hvis økonomiske forhold er forringet væsentligt i forhold til socialindkomsten i det år, for hvilket børnetilskuddet udbetales. Reglerne herom, der vil blive fastsat efter forhandling med sikringsstyrelsen og de kommunale organisationer, tænkes udformet således, at den forventede indkomst opgøres efter principperne i lov om socialindkomst – ved opgørelsen af formuen dog således, at kun væsentlige formueændringer, der direkte påvirker familiens levevilkår, skal tages i betragtning.

Efter de gældende regler udbetales en families børnetilskud ikke, hvis det udgør mindre end 100 kr. årligt. Minimumsbeløbet reguleres ikke automatisk. Beløbet foreslås forhøjet til 200 kr. årligt.

ad 3. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 7, stk. 2, 2. pkt.

ad 4. Efter de gældende regler tildeles ungdomsydelsen på grundlag af den forventede skattepligtige husstandsindkomst og den unges egenindtægt.

Intentionerne med det gældende beregningsgrundlag var, at ungdomsydelsen – som en behovsbetinget ydelse – skulle tildeles i den bedst mulige overensstemmelse med den aktuelle situation, og det var forudsat, at kommunerne selvstændigt skulle udøve et skøn over den forventede indkomst og dermed behovet. I praksis har kommunerne

dog i vidt omfang lagt den forskudsansatte indkomst til grund uden nærmere vurdering.

Et konkret aktuelt behov for ungdomsydelse vil ikke uden videre kunne aflæses i socialindkomsten, men kombineret med en adgang til fravigelse fra beregningsgrundlaget ved væsentlig ændring i indtægtsforholdene findes socialindkomsten også anvendelig som grundlag for udbetaling af ungdomsydelse.

Bestemmelsen indeholder derfor en bemyndigelse for socialministeren til at fastsætte regler om fravigelse af socialindkomsten og om omberegning af ydelsen for familier, hvis økonomiske forhold har ændret sig væsentligt i forhold til socialindkomsten i det år, for hvilket ydelsen søges. Reglerne herom, der vil blive fastsat efter forhandling med sikringsstyrelsen og de kommunale organisationer, tænkes udformet således, at den forventede indkomst opgøres efter principperne i lov om socialindkomst, men – ved opgørelsen af formuen dog således, at kun væsentlige formueændringer, der direkte påvirker familiens levevilkår, skal tages i betragtning.

Efter de gældende regler er den indtægt, der lægges til grund ved beregning af ungdomsydelse den skattepligtige indkomst, som den forventes at blive i den periode, for hvilken ydelsen søges. Ved overgangen til anvendelsen af socialindkomsten indføres et årligt beregningsgrundlag.

ad 5. Den foreslåede nedsættelse af beløbet til ungdomsydelse er en konsekvens af besparelserne som følge af indførelse af en socialindkomst. Besparelsen svarer til 30 mill. kr. i PL-niveau januar 1979.

I beløbet til ungdomsydelse indgår den ved forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelser (lovforslag nr. 207, Folketinget 1979-80. Blad nr. 652) foreslåede forhøjelse som følge af ændring af merværdiafgiften til 22 pct.

ad 6. Forslaget indebærer, at familier, hvis indkomst stiger i takt med priserne, i princippet vil få aftrappet børnetilskuddene med uændret beløb år for år.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 2, stk. 1, og stk. 2, ændres »110.000 kr.« til: »140.000 kr.«.

§ 2. Almindeligt børnetilskud udgør 1.616 kr. årlig for hvert barn. Det samlede beløb, der ydes en familie som almindeligt børnetilskud, nedsættes med 6 pct. af indtægt over 110.000 kr. årlig.

Stk. 2. Forhøjet børnetilskud udgør 2.432 kr. årlig for hvert barn. Det samlede beløb, der ydes en familie som forhøjet børnetilskud, nedsættes med 6 pct. af indtægt over 110.000 kr. årlig. Forhøjet børnetilskud ydes i stedet for almindeligt børnetilskud:

1) når den, der har forældremyndigheden over et barn, er enlig forsørger,

2) når begge et barns forældre modtager folkepension efter § 3, stk. 1, i lov nr. 218 af 4. juni 1965 om folkepension eller invalidepension efter § 3, stk 2-4, i lov nr. 219 af 4. juni 1965 om invalidepension m. v. eller

3) når folke- eller invalidepension til én eller begge af to pensionsberettigede forældre er bortfaldet efter § 26 i lov om folkepension eller § 31 i lov om invalidepension.

2. § 3 a affattes således:

»§ 3 a. Den indtægt, der lægges til grund ved beregning af børnetilskud efter §§ 2-3, er socialindkomsten. Den indkomst, der tages i betragtning, er socialindkomsten for den af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, og hvis forældrene lever sammen, for begge forældrene. Er der i en familie både fællesbørn og særbørn, foretages den i § 2 nævnte nedsættelse af børnetilskud på grundlag af indkomsten først for fællesbørnene.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler om fravigelse af stk. 1, 1. pkt., for tilfælde, hvor modtagerens økonomiske forhold i det år, i hvilket børnetilskud skal udbetales, er ændret væsentligt i forhold til de økonomi-

ske forhold, der danner grundlag for socialindkomsten, jfr. § 7 i lov om socialindkomst.

Stk. 3. Udgør børnetilskud efter §§ 2-3 mindre end 200 kr. årligt, udbetales det ikke.«.

§ 3 a. Den indtægt, der lægges til grund ved beregning af børnetilskud efter §§ 2-3, er den endeligt ansatte skattepligtige indkomst for det senest afsluttede indkomstår, jfr. kildeskattelovens § 22. Den indkomst, der tages i betragtning, er indkomsten for den af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, og hvis forældrene lever sammen, for begge forældrene. Er der i en familie både fællesbørn og særbørn, foretages den i § 2 nævnte nedsættelse af børnetilskud på grundlag af indkomsten først for fællesbørnene. Udgør børnetilskud efter §§ 2-3 mindre end 100 kr. årlig, udbetales det ikke.

Stk. 2. Beregning af børnetilskud på grundlag af indkomsten for det senest afsluttede indkomstår sker pr. 1. januar i året efter den endelige ansættelse.

3. I § 6 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Der kan ved fastsættelsen af ydelsen tages hensyn til antallet af børn i familien, familiens boligudgifter og andre særlige forhold.«.

§ 6. Ungdomsydelsen kan udgøre indtil 7.000 kr. årlig for hvert barn.

Stk. 2. Udbetaling af den fulde ydelse forudsætter normalt, at husstandsindkomsten ikke overstiger 70.000 kr. årlig. Den fulde ydelse skal normalt kunne opnås, hvis barnets egen indtægt ikke overstiger 4.000 kr. årlig, og ydelsen skal normalt bortfalde, når indtægten overstiger 15.000 kr. årlig.

4. § 7 affattes således:

»§ 7. Den indtægt, der lægges til grund for beregning af ungdomsydelse, er husstandens socialindkomst. Socialministeren fastsætter regler om fravigelse af 1. pkt. for tilfælde, hvor ansøgerens økonomiske forhold i det år, for hvilket ydelsen søges, er ændret væsentligt i forhold til de økonomiske forhold, der danner grundlag for socialindkomsten, jfr. § 7 i lov om socialindkomst.

Stk. 2. Den indtægt for barnet, der lægges til grund for beregning af ungdomsydelse, er egenindtægten, som den forventes at blive i den periode, for hvilken ydelsen søges.

Stk. 3. I tilfælde, hvor den faktiske indkomst, der er til rådighed for husstanden, væsentligt overstiger socialindkomsten, skal der tages hensyn hertil.«.

§ 7. Den indtægt, der lægges til grund ved beregning af ungdomsydelsen, er den skattepligtige indkomst, som den forventes at blive i den periode, for hvilken ydelsen søges.

Stk. 2. I tilfælde, hvor den faktiske indkomst, der er til rådighed, væsentligt overstiger den skattepligtige indkomst, skal der tages hensyn hertil. Der kan endvidere tages hensyn til antallet af børn i familien, familiens boligudgifter og andre særlige forhold.

5. § 36, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Det samlede beløb til ungdomsydelse for finansåret 1981 udgør 293 mill. kr. For de efterfølgende finansår fastsættes beløbet ved regulering af bevillingen for det foregående finansår, jfr. § 39, *stk. 3*.«.

Stk. 3. Det samlede beløb til ungdomsydelse for finansåret 1977-78 udgør 246 mill. kr. Beløbet til ungdomsydelse for finansåret 1978 udgør 194 mill. kr. For de efterfølgende finansår fastsættes beløbet ved regulering af bevillingen for det foregående finansår, jfr. § 39, *stk. 3*, idet beløbet for finansåret 1979 fastsættes ved regulering af 261 mill. kr.

6. § 39, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Den indtægtsgrense, der er nævnt i § 2, *stk. 1* og 2, reguleres hver 1. januar efter reguleringspristallet for juli. Indkomstgrænsen forhøjes eller nedsættes med 3 procent for hver fulde 3 points udsving i reguleringspristallet ud over 100. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering. Indkomstgrænsen afrundes nedad til nærmeste kronebeløb, der er delelig med 1.000 kr.«.

Stk. 2. Den indkomstgrænse, der nævnes i § 2, *stk. 1* og 2, gælder fra 1. april 1977 til 31. december 1977. Derefter reguleres indkomstgrænsen hver 1. januar efter Danmarks Statistiks timelønsindeks for industriens arbejdere, der har den gennemsnitlige timeløn for 1972=100. Regulering foretages på grundlag af timelønsindekset for nærmest forudgående marts måned og har virkning i 1 år fra reguleringstidspunktet. Indkomstgrænsen forhøjes eller nedsættes med 1,56 pct. for hver fulde 3 points udsving i timelønsindekset i forhold til et indekstal på 192,1. Den regulerede indkomstgrænse afrundes nedad til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 1000. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering.